

CREED

A certain so-called wise man said: there is no God!
Everything that ever was, is, or is to come,
Is due to laws of nature – that's the only way...
And the work of human hands – always – everywhere!
But I, considering this with great attention,
Will reply curtly: you are lying, you fool!

For whenever I see the rising sun,
When it brightens the orb of the earth,
And then the whole day it shines,
And nourishes all the plants with the earth...
Or when I inhale the fragrance of the flowers,
Or see the little bird that chirps...
Everything is directed by Him above all worlds!
He Who created this world – and protects it!

Whenever I raise my eyes to the azure sky,
And see the little stars that sparkle bright,
When in the soft radiance of the moonlight,
The earth is resting... late at night...
The entire nature of the world is silent,
But the Divine Omnipotence keeps watch over it,
Even when all around is empty silence,
God sees everything. – Listens to everything...

*By Bronisława Wolnik
Translated by Joanna Radwańska-Williams*

CREDO

Rzekł pewien mędrek: niemasz Boga!
Wszystko co było, jest, lub będzie,
Prawem natury – jedna droga...
Praca rąk ludzkich – zawsze – wszędzie!
Lecz ja zważywszy to uważnie,
Odpowiem krótko: kłamiesz błażnie!

Wszak gdy zobaczę ten wschód słońca,
Kiedy rozjaśnia ten krąg ziemi,
A potem cały dzień przyświeca,
Wszystkie rośliny z ziemią żywi...
Lub kiedy wchłonę tę woń kwiatów,
Zobaczę ptaszę co świergoce...
Wszystkiem kieruje Ten z nad światów!
Co świat ten stworzył – Ma w opiece!

Gdy wzrok podniosę w lazur nieba,
I widzę gwiazdki co migocą,
Gdy w księżycowej czas poświaty,
Spoczywa ziemia... późną nocą...
Cała natura świata cicha,
Lecz nad nią Wszechmoc Boża czuwa,
Chociaż dokoła pustka głucha,
Bóg wszystko widzi. – Wszystko słucha...

By Bronisława Wolnik

ANNOTATIONS

CREDO: In the Christian religion, ‘Credo’ is the profession of faith, from the first line in Latin, “Credo in unum Deum...”, ‘I believe in one God...’ See [Credo - Wikipedia](#)

Rzekł pewien mędrek: nie masz Boga!
Wszystko co było, jest, lub będzie,
Prawem natury – jedna droga...
Praca rąk ludzkich – zawsze – wszędzie!
Lecz ja zważywszy *to uważnie*,
Odpowiem **krótko**: kłamiesz **błaźnie**!

Rzekł pewien mędrek: nie masz Boga: Literally, ‘A certain wise man said/declared: you have no God.’ The masculine noun **mędrek** is pejorative (cf. ‘wise ass’; the usual noun for ‘wise man’ is **mędrzec**. They are related to the feminine noun **mądrość** ‘wisdom’ and the masculine adjective **mądry** ‘wise, clever, smart’. The expression **nie masz** in contemporary Polish is usually written **nie ma** (two words, literally ‘has not’); it is formed from the verb **mieć** ‘to have’ but in the existential sense means, ‘there is no/none’.

Prawem natury – jedna droga...

Praca rąk ludzkich – zawsze – wszędzie: Literally, ‘[Is/is by] law of nature – one way.../ The work of human hands – always – everywhere.’ The poet has summarized the atheistic position rather elliptically, with hardly any syntax.

zważywszy to uważnie: Literally, ‘having pondered this attentively’.

krótko: Literally, ‘shortly’; the adverb **krótko** is related to the masculine adjective **krótki** ‘short’.

błaźnie: This is the vocative singular case (used when directly addressing someone) of the masculine singular noun **blażen** ‘jester, fool’, here used pejoratively.

Wszak gdy zobaczę ten wschód słońca,
Kiedy rozjaśnia **ten krąg ziemi**,
A potem **cały dzień przyświeca**,
Wszystkie rośliny z ziemią żywi...
Lub kiedy **wchłonę tę woń kwiatów**,
Zobaczę **ptaszę** co świergoce...
Wszystkiem kieruje Ten z nad światów!
Co świat ten stworzył – **Ma w opiece!**

Wszak gdy zobaczę ten wschód słońca: Literally, ‘For when I see this sunrise of the sun’.

ten krąg ziemi: Literally, ‘this orb/circle of the earth’.

cały dzień przyświeca: ‘the whole day it shines’. The verb used here is *przyświeca* (3rd person singular present tense of *przyświecać*, imperfective form; perfective *przyświecić*) ‘shines over’ rather than the simple *świeci* (infinitive *świecić*) ‘shines’. This adds to the poetic meaning that sunlight makes life possible.

Wszystkie rośliny z ziemią żywi: Literally, ‘All plants [together] with earth [it, i.e., the sun] nourishes’. The verb *żywić* ‘to nourish’ is related to the neuter noun *życie* ‘life’ and masculine adjective *żywy* ‘alive’.

wchłonę tę woń kwiatów: Literally, ‘I will absorb this fragrance of flowers’.

ptaszę: This neuter noun meaning ‘young bird, little bird’ is a diminutive of the masculine noun *ptak* ‘bird’. The diminutive also connotes endearment.

Wszystkiem kieruje Ten z nad światów: Literally, ‘That [Person] from above worlds directs everything’. The form of the neuter instrumental case *wszystkiem* (nominative *wszystko* ‘everything’) is archaic; the contemporary Polish form is *wszystkim*.

Ma w opiece: Literally, ‘Has in [His] protection’.

*Gdy wzrok podniosę w лазур nieba,
I widzę gwiazdki co migocą,
Gdy w księżycowej czas poświaty,
Spoczywa ziemia... późną nocą...
Cała natura świata cicha,
Lecz nad nią Wszechmoc Boża czuwa,
Chociaż dokoła pustka głucha,
Bóg wszystko widzi. – Wszystko słucha...*

Gdy wzrok podniosę w лазур nieba: Literally, ‘When I will raise my sight to the azure [i.e., azure color] of the sky’.

gwiazdki co migocą: Literally, ‘the little stars that sparkle’. The feminine noun *gwiazdka* ‘little star’ (plural *gwiazdki*) is the diminutive of *gwiazda* ‘star’. The diminutive also connotes endearment.

Gdy w księżycowej czas poświaty: Literally, ‘When at the time of the lunar/moon’s radiance’. The adjective *księżycowy* (here in the feminine locative singular case *księżycowej*) is derived from the masculine noun *księżyc* ‘moon’.

późną nocą: Literally, ‘by [i.e., at the time of] late night’; this expression is the instrumental singular case of *późna noc* ‘late night’.

pustka głucha: Literally, ‘deaf emptiness’. This use of the adjective *głuchy* ‘deaf’ means ‘very quiet’; cf. the English idiom ‘dead silence’.